

Borgarting lagmannsrett
Postboks 8017 Dep.

0030 OSLO

Referanse: 42184/14482
Ansvarlig advokat: Kjell M. Brygfjeld

Stavanger, 17. oktober 2022

PROSESSKRIV OG SLUTTINNLEGG

TIL

BORGARTING LAGMANNSRETT

Sak: 22-012528ASD-BORG/02

Saksøker: Nei til EU
Schweigaardsgt.34 B, 0191 OSLO

Prosessfullmektig: Advokat Kjell M. Brygfjeld og
Advokatfirma Endresen Brygfjeld Torall AS
Postboks 155 Sentrum, 4001 Stavanger

Rettslig medhjelper: Advokat Bent Endresen, EBT

Saksøkt: Staten v/Utenriksdepartementet
Postboks 8001, 0030 OSLO

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten
v/regjeringsadvokat Fredrik Sejersted
Postboks 8012 Dep. 0030 OSLO

Rettslig medhjelper: Regjeringsadvokaten
v/advokatfullmektig Lisa-Marie Moen Jünge

Saken gjelder: Videostrømming og sluttinnlegg

Prosesskrivet

Ankende part mener at ankeforhandlingen bør strømmes over Internett da interessen for saken er stor, ikke minst i lys av den aktuelle situasjon. Det var et ikke ubetydelig antall som fulgte strømmingen under tingrettens behandling av saken. Saken ble for øvrig strømmet av både Nei til EU og Rett24.

Ankende part mener at den nye salen er tilfredsstillende.

Sluttinnlegget

1 Påstand

1. *Stortingets samtykke av 22. mars 2018 til EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 innebar godkjenning av elementer av myndighetsoverføring som ikke kan vedtas etter grunnloven § 26 annet ledd.*
2. *Staten v/Utenriksdepartementet plikter å erstatte Nei til EUs sakskostnader for tingrett og for lagmannsretten.*

2 Anførsler

Nei til EU anfører at den myndighetsavståelse som ble gjort gjennom innlemmelsen av Energimarkedspakke III i EØS-avtalen (E III) er mer enn «lite inngripende» og dermed at Stortingets samtykke ikke kunne gjøres med simpelt flertall etter Grl § 26, men at vedtaket krevde behandling, herunder kvalifisert flertall, i henhold til regelen i Grl § 115.

Nei til EU anfører at tingretten har vurdert bevisene i saken uriktig når det gjelder realiteten i myndighetsoverføringen. Det anføres at både *innholdet* av den myndighet som er avstått til EFTAs overvåkingsorgan (ESA) og til den nasjonale reguleringsmyndigheten for energi (RME) og *virkningene* av bruken av den avståtte myndighet, er betydelig mer omfattende enn det som Oslo tingrett her lagt til grunn.

Når det gjelder lovanvendelsen så anføres det at tingretten har lagt nivået for prøvingsintensiteten av Stortingets vedtak for lavt. Det er både faktisk og rettslig grunnlag for en mer inngående prøving av Stortingets vedtak enn det som Oslo tingrett gjorde.

3 Kort om faktiske og rettslige forhold som saken reiser

3.1

Gjennom regelverket i EUs E III, dvs.

- Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (*ACER, vår uth.*)
- Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft og om oppheving av direktiv 2003/54/EF
- Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for naturgass og om oppheving av direktiv 2003/55/EF
- Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003)
- Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til overføringsnett for naturgass og om oppheving av forordning (EF) nr. 1775/2005

ble det opprettet en del fellesregler for det indre marked for elektrisitet og gass og regler for tilgangen til grensekryssende nett for elektrisitet og gass og endelig ble energibyrået ACER.

For praktiske formål holder vi oss til regelverket for elektrisitet.

3.2

ACER er gjennom regelverket gitt overnasjonal myndighet på noen områder, men siden Norge ikke er medlem av EU er myndigheten til å treffe vedtak med virkning for Norge (og Island) lagt til ESA som etter ordningen skal treffe likelydende materielle vedtak som ACER gjør, vedtak som rettes til vårt nasjonale RME som skal gjennomføre vedtaket i Norge.

EU-kommisjonens rett til innsyn i kommersiell informasjon fra og bøteleggings v transmissionsselskapene (f.eks. Statnett) og som er utledet fra dette regelverket gjennomføres også gjennom ESA.

Gjennom flere kommisjonsforordninger er regelverket fra E/III videreutviklet og det anføres at ACER/ESA har fått utvidet sin overnasjonale myndighet. Dette gjelder

- Kommisjonsforordning (EU) 2015/1222
- Kommisjonsforordning (EU) 2016/1719
- Kommisjonsforordning (EU) 2017/1485
- Kommisjonsforordning (EU) 2017/2105

Disse var kjent da samtykket til E/III ble gitt.

Siden har EU vedtatt Energimarkedspakke IV (E/IV) der blant annet følgende regelverk kommet til

- Europaparlaments- og rådsforordning (EF) 2019/941 av 5. juni 2019 om risikoberedskap i elsektoren og om oppheving av direktiv 2005/89/EF.
- Europaparlaments- og rådsforordning (EF) 2019/942 av 5. juni 2019 om opprettning av Den Europeiske Unions Agentur for Samarbeide mellom Energireguleringsmyndigheter (ACER - endring).
- Europaparlaments- og rådsforordning (EF) 2019/943 av 5. juni 2019 om det indre marked for elektrisitet (endring).
- Europaparlaments- og rådsdirektiv (EF) 2019/944 av 5. juni 2019 om felles regler for det indre marked for elektrisitet og om endring av direktiv 2012/27/EU (endring).

Disse viser retningen i utviklingen av EUs energiunion og vil endre på en stor del av det regelverk som ble gjennomført i E/III.

3.3

Det er ankende parts utgangspunkt at retten, i sin vurdering av spørsmålet om omfanget/graden av suverenitetsavståelse må kunne trekke inn elementer fra den del av E III (fire forordninger vedtatt innført i norsk rett av Stortinget i 2021) som ikke lå i «pakken» for det opprinnelige stortingsvedtaket.

Innholdet av forordningene var kjent da Stortinget traff sitt vedtak om E III i 2018, og materielt ankende part mener at E IV innebærer ytterligere avståelse av suverenitet.

Nei til EU antar at en slik forståelse av omfanget av prøvingsretten harmonerer godt med den måten Høyesterett har formulert seg på i uttalelsen om Jernbanepakke IV (HR-2021-655-P).

3.4

Nei til EU sin grunnleggende anførsel er altså et den myndighet som er tillagt ESA og RME for gjennomføring av vedtak fra ACER og EU-kommisjonen er så omfat-

tende at den framstår som mer enn «lite inngripende». Dermed anføres det at Stortingets eventuelle samtykkevedtak til gjennomføringen av E III i norsk rett skulle ha vært gjort etter Grunnlovens § 115 og ikke etter Grunnlovens § 26.

3.5

Retten skal foreta en legalitetskontroll av Stortingets vedtak, I den anledning oppstår spørsmålet om rettens «prøvingsintensitet». Ankende part anfører på dette punkt at Oslo tingrett har lagt listen prøvingen for lavt, det vil si at tingretten ikke har dypt nok inn legalitetskontrollen og dermed lagt for stor vekt på Stortingets egen vurdering av hvor inngripende myndighetsoverføringen til ESA/RME er.

3.6

Ankende part viser endelig til i ankeerklæringen og etterfølgende prosesskriv for utfyllende anførsler.

4 Vitner

Som vitner varsles:

- Vitne 1:** Leder i Nei til EU Roy Pederen
- Vitne 2:** Tidligere olje- og energiminister Terje Søviknes
- Vitne 3:** Tidligere olje- og energiminister Eivind Reiten
- Vitne 4:** Tidligere olje- og energiminister Marte Mjøs Persen
- Vitne 5:** Utreder i De Facto Isak Lekve
- Vitne 6:** Konsulent, tidl. overingeniør i NVE og avd. dir. i OED, Svein Roar Brunborg
- Vitne 7:** Konserntillitsvalgt i Aker, Atle Tranøy
- Vitne 8:** Leder i De Facto Roar Eilertsen

5 Framdriftsplan

Planen er omforent, og vi har sett oss nødt til å strekke to av dagene noe for å forsøke å komme i mål med saken i løpet av en uke.

Mandag 31.10.2022

0900 – 1500 Innledningsforedrag ankende part
(Lunsj og pauser tilpasses)

Tirsdag 01.11.2022

0900 – 1500 Innledningsforedrag ankemotpart
(Lunsj og pauser tilpasses)

Onsdag 02.11.2022

0900 - 0930 Leder i Nei til EU Roy Pedersen
0930 – 1030 Avd. direktør i OED, Olav Boge

1030 – 1100	Konserntillitsvalgt i Aker, Atle Tranøy
1100 – 1130	Konsulent, tidl. overingeniør i NVE og avd. dir. i OED, Svein Roar Brunborg
1130 – 1200	Lunsj
1200 – 1245	Vassdrags- og energidirektør Ketil Lund
1245 – 1330	Direktør RME Tore Langset
1330 – 1415	Konserndirektør Statnett Gunnar Løvås
1415 – 1435	Pause
1435 – 1455	Tidligere olje- og energiminister Terje Søviknes
1455 – 1515	Tidligere olje- og energiminister Eivind Reiten
1515 - 1535	Tidligere olje- og energiminister Marte Mjøs Persen

Torsdag 03.11.2022

0900 – 0920 Dagl. leder Roar Eilertsen
0920 – 0940 Utreder Isak Lekve
0930 – 1500 Prosedyre ankende part
(Lunsj og pauser tilpasses)

Fredag 04.11.2022

0900 – 1500 Prosedyre ankemotpart
(Lunsj og pauser tilpasses)
1500 – 1600 Replikk og duplikk
1600 Avslutning

(Mandag 07.11.2022

1000 Reservedag)

Advokatfirma Endresen Brygfjeld Torall AS

Kjell M. Brygfjeld

Advokat (H) MNA

E-post: kmb@ebtas.no

Dokumentet legges inn i Aktørportalen.